

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 783/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti 1. FC TATRAN, a. s., Čapajevova 47, Prešov, právne zastúpenej Palša a partneri, advokátska kancelária, spol. s r. o., prostredníctvom ktorej koná advokát JUDr. Patrik Palša, vo veci namietaného porušenia základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodcovským rozsudkom Slovenského futbalového zväzu Bratislava sp. zn. 19/12 RS z 3. júna 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti 1. FC TATRAN, a. s., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. októbra 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti 1. FC TATRAN, a. s. (ďalej aj

„sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodcovským rozsudkom Slovenského futbalového zväzu Bratislava (ďalej len „rozhodcovský súd SFZ“) sp. zn. 19/12 RS z 3. júna 2013, ktorý rozhodol, že sťažovateľka je povinná zaplatiť svojmu bývalému hráčovi dlžnú sumu.

2. Sťažovateľka bola žalovaná pred rozhodcovským súdom SFZ futbalovým hráčom [REDAKOVANÉ], ktorý pre športový klub vykonával od augusta 2008 do novembra 2011 profesionálnu hráčsku činnosť – výkon profesionálneho hráča futbalu, a to ako samostatne zárobkovo činná osoba za podmienok stanovených v zmluve. Spory z týchto zmlúv rozhoduje rozhodcovský súd SFZ zriadený podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“).

3. Podľa sťažovateľky hráč porušoval pravidlá stanovené v zmluve, a preto mu bola udelená sankcia vo výške 4 000 eur, ktorá mu bola zrazená zo základných mesačných odmien. Sťažovateľka neskôr zmluvu vypovedala, a tak sa jej platnosť skončila 30. novembra 2011.

4. [REDAKOVANÉ] so sankciou nesúhlasil a obrátil sa na rozhodcovský súd SFZ, ktorý mu vyhovel a zaviazal sťažovateľku na zaplatenie 6 622,32 eur. Sťažovateľka sa so žalobou podľa zákona o rozhodcovskom konaní obrátila na Okresný súd Bratislava II a podala ústavnú sťažnosť, vychádzajúc z nálezu sp. zn. III. ÚS 162/2011.

5. Sťažovateľka v prvom rade namieta procesné vady pred rozhodcovským súdom SFZ. O veci mal rozhodovať senát, ktorý bol zvolený bez súčinnosti sťažovateľky. Týmto jej mala byť odňatá možnosť konať pred súdom a porušená rovnosť konaní. Sťažovateľka sa ďalej domnieva, že rozhodcovská doložka bola neplatná vzhľadom na jej nesprávne znenie.

Rozhodcovský rozsudok bol taktiež nedostatočne odôvodnený, nepreskúmateľný, čo je tiež spôsob odňatia možnosti konať pred súdom. Sťažovateľka napokon namieta aj hmotnoprávne nedostatky napadnutého rozhodnutia. Napokon aj rozhodnutie o trovách malo byť v rozpore s príslušnou vyhláškou.

6. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol nasledujúcim nálezom, a zároveň žiadala pozastaviť vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku:

„Základné právo obchodnej spoločnosti 1. FC TATRAN, a.s. na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodcovským rozsudkom Rozhodcovského súdu Slovenského futbalového zväzu, Bratislava, sp. zn. 19/12 RS z 03. júna 2013 p o r u š e n é b o l i .

Rozhodcovský rozsudok Slovenského futbalového zväzu, Bratislava, sp. zn.: 19/12 RS zo dňa 03. júna 2013 z r u š u j e .

Rozhodcovský súd Slovenského futbalového zväzu, Bratislava, je p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti 1. FC TATRAN, a. s. trovy konania v sume 548,52 EUR (slovom päťstoštyridsaťosem EUR a päťdesiatdva centov), na účet jej právneho zástupcu PALŠA A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA, spol. s r. o., Prešov, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

8. Z citovaných ustanovení zákona o ústavnom súde vyplýva, že jedným zo základných dôvodov odmietnutia sťažnosti je aj nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie. Ustanovenie § 51 ods. 1 zákona o ústavnom súde po novele zákonom č. 353/2014 Z. z. znie: „Účastníci konania sú sťažovateľ a orgán verejnej moci, proti ktorému sťažnosť smeruje.“ Touto novelou sa explicitne stanovila norma, ktorá už bola predtým prítomná v právnom poriadku, pretože vyplývala z podstaty ochrany ľudských slobôd a z podstaty ústavnej sťažnosti (II. ÚS 128/95). Aj z uvedeného vyplýva, že ústavný súd môže v ústavnej sťažnosti preskúmať len akty orgánov verejnej moci. Nedostatok právomoci preskúmať iné než mocenské akty je tu procesnou reflexiou (*vertikality*) zmyslu ústavnej sťažnosti a ústavného súdu vôbec, a tým je ochrana ľudských slobôd pred verejnou mocou.

9. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti bolo teda úlohou ústavného súdu predovšetkým posúdiť toho, či môže preskúmať namietané porušenie základných práv rozhodcovským súdom SFZ zriadeným podľa zákona o rozhodcovskom konaní.

10. Sťažovatelia, jednotlivci, už na ústavnom súde spochybnili ústavnosť postupu a rozhodnutí rozhodcovských súdov zriadených podľa zákona o rozhodcovskom konaní. Najskôr ústavný súd argumentoval, že až exekučne vykonateľným rozsudkom končí rozhodcovské konanie, a tým, že zatiaľ nemožno takéto rozhodnutie (o zastavení) preskúmať ani všeobecným súdom, nemôže tam ingerovať ani ústavný súd

(III. ÚS 335/2010). Podobne postupoval ústavný súd voči námietkam priet'ahov (I. ÚS 143/2013, I. ÚS 234/2013). Neskôr vec proti meritórnemu rozsudku prijal s tým, že sťažovateľ nemal iné právne prostriedky (III. ÚS 162/2011), aby napokon prijal vec proti nemeritórnemu rozhodnutiu s tým, že sťažovateľ nemal iné právne prostriedky (III. ÚS 547/2013). V posledných dvoch uvedených veciach konštatoval porušenie práva a rozhodnutia zrušil. Každopádne, ústavný súd v zásade nespochybnil privátnu, nie-mocenskú povahu rozhodcovských súdov.

11. Ústavný súd už v konaní sp. zn. II. ÚS 432/2015 naznačil, že má vážne pochybnosti o tom, či možno preskúmavať rozhodnutia rozhodcovských súdov, a to bezvýnimočne. Z tohto dôvodu uznesením z 11. novembra 2015 práve v konaní o predmetnej veci 1. FC Tatran predložil návrh (*„Schvaľuje a predkladá plénu návrh stanoviska k zjednoteniu právneho názoru II. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky a odchylného právneho názoru III. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky vysloveného v náleze III. ÚS 162/2011 z 31. mája 2011 a v náleze III. ÚS 547/2013 z 19. februára 2014.“*) na zjednotenie plénu ústavného súdu. Plénum ústavného súdu uznesením sp. zn. PLz. ÚS 5/2015 z 18. novembra 2015 prijalo stanovisko: *„Ústavný súd Slovenskej republiky nemá právomoc rozhodovať o sťažnostiach proti postupu alebo rozhodnutiam rozhodcovských súdov.“* Na základe § 6 zákona o ústavnom súde je senát v ďalšom konaní viazaný uznesením pléna ústavného súdu. Plénum ústavného súdu v uznesení sp. zn. PLz. ÚS 5/2015 uviedlo, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach proti postupu alebo rozhodnutiam rozhodcovských súdov je vylúčená z povahy veci, keďže rozhodcovské súdy nie sú orgánmi verejnej moci. Účinným (hmotným) právnym prostriedkom proti rozhodcovským rozsudkom je vždy žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 zákona o rozhodcovskom konaní. Možno spresniť, že adjektívom „hmotným“ ústavný súd výlučne len ilustruje v kontraste s obvyklým „procesným“, inštančným chápaním prostriedkov nápravy, „žalobný“ charakter opravného prostriedku.

12. Pretože sťažovateľka označila za odporcu rozhodcovský súd SFZ, ktorý nie je orgánom verejnej moci, ústavný súd nemá právomoc na jej prerokovanie, a preto musí sťažnosť odmietnuť.

13. Predmetná vec je ešte špecifická tým, že ide o (právne) prostredie športu, ktoré sa vyznačuje silnejšou autonómiou, čím si vyslúžilo označenie *lex sportiva* (porov. Čorba, J. Obchodnoprávne a súťažnoprávne aspekty športu. Košice: UPJŠ, 2012, s. 16 a nasl.; dostupné na http://www.upjs.sk/public/media/1084/Zbornik_33.pdf). Ustanovenie § 12 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní priam stimuluje túto formu rozhodovania sporov v prostredí športového práva (*Zriadovateľom stáleho rozhodcovského súdu so sídlom na území Slovenskej republiky môže byť len záujmové združenie právnických osôb, národný športový zväz, Slovenský olympijský výbor, Slovenský paralympijský výbor alebo komora zriadená zákonom.*). Zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu rozlišuje rozhodovanie sporov v priebehu hry (§ 24) a rozhodovanie sporov mimo konkrétnej hry [§ 25: (1) *Spory, ktoré vyplývajú z porušenia pravidiel športovej súťaže mimo konkrétnej hry, rozhodujú národné športové zväzy svojimi orgánmi podľa pravidiel športových súťaží a podľa vlastných stanov. Ide o spory medzi a) organizátorom športového podujatia, ktoré je súčasťou športovej súťaže vyhlásenej podľa § 8 ods. 3, a športovým klubom zúčastneným v tejto športovej súťaži, alebo športovcom, ak vystupuje samostatne vo vlastnom mene, b) športovými klubmi, ktoré sú členmi národného športového zväzu, ak sa netýkajú obchodnoprávných vzťahov alebo ich majetku, c) športovým klubom, ktorý je členom národného športového zväzu, a športovcom alebo športovým odborníkom, ktorý je v členskom alebo v zmluvnom vzťahu k športovému klubu, ak sa netýkajú plnenia v oblasti pracovnoprávných alebo občianskoprávných zmluvných nárokov, ktoré sú príslušné rozhodovať súdy. (2) Predmetom rozhodovania podľa odseku 1 je porušenie pravidiel športovej súťaže alebo porušenie členských povinností športového klubu.*; porov. Čorba, J. cit. dielo s. 171 a nasl.]. Na škále od silnejších dôvodov na ingerenciu do arbitráže k slabším stojí síce športové právo skôr napravo od spotrebiteľskej a pracovnoprávnej arbitráže (najmenší dôvod je nepochybne v komerčnej arbitráži), zo zákonných citácií však vyplýva, že prostredie športu sa priamo so zákonnou podporou vyhýba verejnému súdnictvu, a všetkým *insiderom* je to známe.

18. Pre úplný obraz veci ústavný súd zistil, že o predmetnej veci stále prebieha konanie na Okresnom súde Bratislava II (porov. bod 4).

19. Ústavný súd prikladá k predmetnému uzneseniu aj uznesenie o postúpení veci plénu a samotné uznesenie, t. j. stanovisko sp. zn. PLz. ÚS 5/2015.

20. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. decembra 2015